



## Kolay profesörlük özerkliğe aykırı



**Kolay profesörlük ve üniversitede siyasi kadrolaşma yolunu açtığı gerekçesiyle eleştirilen yasa tasarısına bir itiraz da Bilim Akademisi'nden geldi.**

'Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın üniversite özerkliğine darbe vuracağını savunan Bilim Akademisi, hazırladığı raporda, "bakanlığa bağlı siyasal üniversite ve suiistimale zemin hazırlayan özerkliğe aykırı bir düzenleme" yorumu yaptı. Tasarırı Bilim Akademisi üyesi Prof. Dr. Yeşim M. Atamer değerlendirerek rapor hazırladı:

### **YÖK'TEN YÖNETİM:**

Yeni yasa tasarısı üniversitelerin ve araştırma kurumlarının özerklik alanını daha da sınırlandırıyor. Doçentlik sınavı düzenleme yetkisinin YÖK'e alınması, vakıf üniversitelerinin mütevelli heyetinin YÖK tarafından atanması, yurtdışı araştırmaları için öncelikli alanların YÖK tarafından belirlenmesi bunun sadece bazı örnekleridir.

### **BAŞBAKAN ATAYACAK:**

TÜSEB başkanının Sağlık Bakanı'nın teklifi üzerine Başbakan tarafından atanması, başkanın taşınması gereken özelliklere dair sadece doktora derecesi ve dil bilgisinin anılması, bilimsel bir yetkinlik aranmaması, hatta başkanın 'gerektiğinde' süresi dolmadan da görevden alınabilmesi, bu kurumun özerkliğini tümüyle ortadan kaldırıyor.

### **ÜNİVERSİTELER DIŞLANDI:**

Kapalı kapılar ardında, üniversiteleri dışlayarak hazırlanmış olan bu yasa tasarısı geri çekilerek uzman araştırmacılarca yeni bir tasarı hazırlanmalı.

### **VAKIF ÜNİVERSİTELERİNE GÖZ DİKİLDİ:**

Merkezi yönetim, nispeten daha az etki edebildiği, rektör ve dekanların belirlenmesinde en azından özerkliğini koruyabilen vakıf üniversitelerine de göz dikmiştir. Mütevelli heyetlerine yapılacak bu müdahale ile vakıf üniversiteleri de daha sıkı kontrol edilebilecek.

### **1 MİLYON LİRALIK BÜTÇE TEK YETKİLİ:**

1 milyon TL gibi yüksek değerde bir bütçe üzerinde başkanın tek başına karar yetkisi olması, hesap verilebilirlik ilkesine aykırı.

### **HER BİLGİYİ İSTEYEBİLECEK:**

TÜSEB'e verilmiş olan 'gerekli gördüğü her türlü bilgiyi, kamu kurum ve kuruluşları ile vakıflara ait olanlar dahil tüm yükseköğretim kurumlarından talep edebilme' yetkisi açıkça Anayasa'ya aykırı.

### **ESAS GEREKÇE AKADEMİK UNVAN:**

Tıp fakülteleri konusunda ciddi bir planlama yapılması gerekirken 1875 yeni kadro ihdas edilerek merkezi bir Türkiye Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nin kurulması istenmesi Türkiye'nin ihtiyaçlarının tümüyle göz ardı edilmesidir. Üniversitelerde alınması gereken akademik unvanların eğitim araştırma hastanelerinde de alınmasına imkân tanınması ve özellikle uzman eğitiminin üniversitelerden koparılması ile birlikte oluşan 'üniversite benzeri' melez bir yapı, sorunludur.

### **AKADEMİK LİYAKAT ARANMAYACAK:**

Akademik unvanlar akademik liyakate göre verilir. Eğitim ve araştırma hastanelerinde mesleği mükemmel bir şekilde bilen doktorların bulunduğu kimsenin şüphesi yok. Ancak sorun mesleği mükemmel bilmek ile akademik bir

çizgi izlemenin aynı şey olmamasıdır. Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nde rektörün önerisi üzerine mütevelli heyeti tarafından il bazında kadrolara öğretim üyesi ataması yapılacağı ifade edilmektedir.

#### **BAKANLIĞA BAĞLI ÜNİVERSİTE:**

Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nin yapısının nasıl olacağı muamma. 5 kişilik mütevelli heyetinde üyelerden çoğunluğunu siyasi kişiler oluşturacak. Bu tür Bakanlığa bağlı, siyasallaşma potansiyeli yüksek, suiistimale açık bir üniversite, evrensel kriterlere ve bilimsel özerkliğe aykırıdır.

#### **Üniversiteler kendilerini yönetmekten uzaklaşıyor**

**Prof. Dr. Mehmet Ali Alpar (Bilim Akademisi Başkanı):** Burada bir enstitü sağlık bakanlığı'na bağlı olarak kuruluyor. Bu çok sıkı bir bağımlılık. Akademik özelliklere, akademik uzmanlığa ilgi gösteren bir bağımlılık değil. Biz Bilim Akademisi olarak her alanda iyi üniversitelerin ve araştırma enstitülerinin kurulmasını destekliyoruz. Fakat nitelikli, akademik özelliklere sahip olmalı ve yetkinlik esaslarına göre kurulmalı. Raporda enstitünün kuruluşunun mevcut kurallara, hatta Anayasa'ya, hukuka aykırılık tespitleri var. Üniversiteler mali ve idari olarak özellikle de akademik olarak kendilerini yönetme noktasından uzaklaşıyor. Hükümet giderek daha fazla YÖK'e müdahale ediyor. Devlet üniversitelerini devlet finanse ettiği için, "Madem ki para devletten geliyor, bunun nasıl harcanacağını bilenler hükümettir" mantığı var. Vakıf üniversitelerine ise devlet "Parayı sen ver ama ben yöneteyim" diyor.